

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента кафедри
психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»
ВОШКОЛУП ГАННИ ЮРІЇНИ
на дисертаційну роботу
ПРУСАКА ПАВЛА ВІКТОРОВИЧА
на тему «Підготовка майбутніх психологів до застосування коучингових
стратегій у супроводі клієнтів»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 01 – Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

1. Актуальність теми дослідження. Дисертаційна робота П.В. Прусака присвячена актуальній проблемі професійної підготовки майбутніх психологів у контексті трансформації сучасної психологічної практики. Зростання ролі ресурсно-орієнтованих підходів, зокрема коучингу, зумовлює потребу у підготовці фахівців, здатних ефективно застосовувати відповідні стратегії у роботі з клієнтом.

У цьому контексті обрана тема дослідження є своєчасною та соціально значущою, оскільки спрямована на вдосконалення змісту та організації професійної підготовки психологів.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків. Дисертаційне дослідження характеризується достатнім рівнем наукової обґрунтованості. Автором продемонстровано здатність до системного аналізу проблеми, логічної побудови дослідження та узгодження його основних компонентів.

Використання комплексу теоретичних і емпіричних методів, належна організація педагогічного експерименту та застосування методів статистичної обробки результатів забезпечують достовірність отриманих даних і обґрунтованість висновків.

3. Наукова новизна та достовірність результатів. Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розробленні та теоретико-експериментальному обґрунтуванні системного підходу до формування готовності майбутніх психологів до застосування коучингових стратегій у професійній діяльності. Важливо, що

запропонований підхід має цілісний характер і враховує взаємозв'язок змістових, процесуальних і результативних аспектів професійної підготовки.

До наукових здобутків дослідження слід віднести уточнення та певне поглиблення понятійно-категоріального апарату, пов'язаного з коучинговою діяльністю в психологічній практиці. Автором конкретизовано зміст ключових понять, що сприяє більш чіткому розумінню місця коучингових стратегій у структурі професійної діяльності психолога.

Позитивної оцінки заслуговує визначення структури досліджуваної готовності як інтегративного утворення, що поєднує взаємопов'язані компоненти, а також розроблення критеріїв і показників її сформованості, які можуть бути використані як діагностичний інструментарій у подальших дослідженнях і освітній практиці.

Варто відзначити обґрунтованість методологічної основи дослідження, яка базується на поєднанні кількох взаємодоповнювальних підходів. Така методологічна конструкція дозволила забезпечити комплексне бачення проблеми та підвищити рівень наукової аргументованості отриманих результатів.

Достовірність результатів дослідження забезпечується внутрішньою логікою його побудови, що передбачає послідовний перехід від теоретичного аналізу до експериментальної перевірки; узгодженістю теоретичних положень і емпіричних даних; достатнім обсягом вибірки та належною організацією педагогічного експерименту. Застосування комплексу взаємодоповнювальних методів дослідження та елементів статистичної обробки даних підсилює переконливість отриманих результатів і дозволяє вважати їх науково обґрунтованими.

4. Значущість отриманих результатів для науки і практичного використання. Теоретичне значення дослідження полягає у поглибленні наукових уявлень про зміст і організацію професійної підготовки майбутніх психологів у контексті сучасних змін у сфері психологічної допомоги. Робота сприяє уточненню ролі коучингового підходу як складника професійної діяльності психолога, розширює теоретичні засади формування відповідних компетентностей та дозволяє

розглядати підготовку фахівця як процес інтеграції знань, умінь і ціннісних орієнтацій, необхідних для ефективної взаємодії з клієнтом.

Практичне значення дисертації є вагомим і полягає у створенні та впровадженні комплексу освітніх рішень, спрямованих на підвищення якості професійної підготовки майбутніх психологів. Отримані результати мають прикладний характер і можуть бути безпосередньо використані у процесі модернізації освітніх програм, оновлення змісту професійно орієнтованих дисциплін та впровадження практико-орієнтованих форм навчання.

Зокрема, практична цінність роботи виявляється у: оновленні змісту навчальних дисциплін шляхом інтеграції коучингових завдань, вправ і супервізійних форматів; розробленні освітніх компонентів, спрямованих на формування коучингових умінь і навичок; впровадженні активних форм навчання (моделювання професійних ситуацій, аналіз кейсів, мікросесії, рефлексивні обговорення), що забезпечують набуття студентами досвіду професійної діяльності.

Окремий аспект практичного значення становить обґрунтована можливість використання інституційних ресурсів як платформ реалізації коучингової підготовки майбутніх психологів. Йдеться, зокрема, про супервізійні студії, навчально-практичний центр «Клініка психічного здоров'я», а також сертифікатні програми і програми підвищення кваліфікації («Клінічна психологія», «Дитяча психологія», «Бізнес-нейролінгвістичне програмування та сучасні комунікативні технології в управлінні персоналом», «Ресурсна психологія та техніки фокусованої уваги»). Їх залучення дозволяє організувати підготовку в умовах, максимально наближених до реальної професійної практики, забезпечує формування навичок рефлексивного аналізу, професійної відповідальності та готовності до роботи з клієнтом.

Важливо, що використання зазначених інституційних платформ сприяє створенню безпечного освітнього середовища, у межах якого здобувачі освіти

можуть апробувати коучингові стратегії, поступово переходячи від навчальної діяльності до професійної практики.

Отримані результати можуть бути ефективно використані у закладах вищої освіти, у системі післядипломної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців, а також у практичній діяльності психологів, що працюють у сфері консультування та психологічного супроводу.

5. Повнота апробації результатів. Основні результати дисертації достатньо повно відображені у наукових публікаціях автора та пройшли апробацію на наукових заходах різного рівня, що підтверджує їх наукову значущість. Основні теоретичні положення й висновки дослідження відображено у 13 публікаціях, з яких: 4 статті у провідних наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у співавторстві у журналі, який входить до наукометричної бази Scopus, 8 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

6. Відповідність структури та змісту дисертації вимогам. Побудова дисертаційної роботи є методично продуманою та відповідає чинним вимогам до наукових досліджень відповідного рівня. Структура роботи забезпечує послідовне й аргументоване розкриття досліджуваної проблеми — від її теоретичного осмислення до практичної перевірки отриманих результатів. Дисертація включає вступ, два розділи (теоретичний та експериментальний), висновки до кожного розділу, загальні висновки та список використаних джерел (190 позицій, з яких 55 — іноземними мовами).

У вступі системно представлено методологічний апарат дослідження: чітко визначено об'єкт, предмет, мету, завдання та гіпотезу, окреслено наукову новизну й практичну значущість роботи. Вказані елементи взаємоузгоджені, вибудовані у логічній послідовності та відображають внутрішню цілісність авторської концепції, що забезпечує наукову завершеність дослідження.

Перший розділ має теоретико-методологічну спрямованість і присвячений комплексному аналізу проблеми підготовки майбутніх психологів до застосування

коучингових стратегій. У ньому узагальнено сучасні наукові підходи до розуміння коучингу та його ролі у психологічній практиці, уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема зміст і структуру готовності як інтегративного особистісно-професійного утворення.

Важливо, що теоретичний аналіз поєднано з обґрунтуванням методологічних засад дослідження, які спираються на поєднання кількох взаємодоповнювальних підходів. Це дозволяє розглядати досліджуваний феномен у багатовимірному вимірі та створює підґрунтя для побудови авторської науково-педагогічної системи. Завершується розділ розробленням структурно-функціональної моделі формування готовності, а також визначенням її компонентів, критеріїв і показників, що задає чіткі орієнтири для подальшої експериментальної роботи.

Другий розділ має прикладний характер і спрямований на перевірку ефективності запропонованих теоретичних положень. У ньому послідовно представлено програму та організацію педагогічного експерименту, розкрито зміст і особливості впровадження авторської системи підготовки, зокрема інтеграцію коучингових стратегій у професійно орієнтовані дисципліни.

Суттєвим є те, що в розділі значну увагу приділено практико-орієнтованим формам роботи, серед яких моделювання професійних ситуацій, проведення мікросесій, супервізійні обговорення, що сприяють формуванню діяльнісного компоненту готовності. Представлені результати експерименту, їх кількісний і частково якісний аналіз дозволяють зробити аргументовані висновки щодо ефективності запропонованої системи.

Взаємозв'язок між розділами є послідовним і змістовно обґрунтованим: теоретичні положення, сформульовані в першому розділі, отримують подальший розвиток і перевірку в експериментальній частині. Така логіка побудови дослідження забезпечує його цілісність, доказовість і відповідність принципам наукової системності та послідовності.

7. Відповідність дисертації встановленим вимогам та дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Дисертаційна

робота П.В. Прусака є цілісним, самостійно виконаним науковим дослідженням, що має завершений характер і відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Зміст і оформлення роботи узгоджуються з чинними нормативними документами, що регламентують підготовку та подання дисертаційних досліджень. Представлені результати відзначаються логічною послідовністю, науковою обґрунтованістю та належним рівнем авторської інтерпретації.

Аналіз тексту дисертації засвідчує дотримання принципів академічної доброчесності. Використані наукові джерела належним чином оформлені, усі запозичення супроводжуються відповідними посиланнями, що унеможлиблює некоректне використання чужих ідей чи результатів.

Отримані у дослідженні результати мають самостійний характер, а сформульовані висновки є логічним підсумком проведеної автором наукової роботи.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Акцентуючи на вагомих позитивних напрацюваннях та здобутках Прусака Павла Вікторовича, вважаємо за доцільне звернути увагу на певні *дискусійні моменти та рекомендації*.

1. Доцільним видається більш чітке представлення місця коучингових стратегій у загальній системі професійних компетентностей психолога, що могло б посилити структурну визначеність дослідження.

2. Варто було б розширити аналіз впливу сучасного цифрового освітнього середовища на формування коучингових умінь, зокрема в умовах дистанційного та змішаного навчання.

3. Перспективним є подальше дослідження довготривалого ефекту сформованої готовності та її реалізації у практичній діяльності випускників.

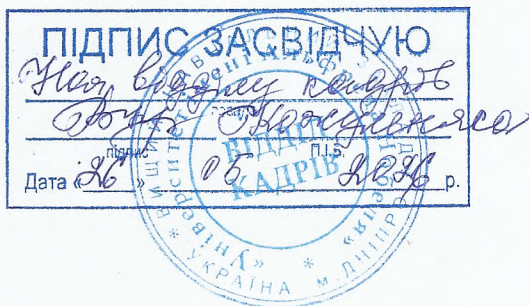
Висновок: Дисертаційна робота П.В. Прусака на тему «Підготовка майбутніх психологів до застосування коучингових стратегій у супроводі клієнтів» за

актуальністю, новизною теоретичних результатів, високим рівнем проведених досліджень відповідає вимогам до оформлення дисертацій, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), а її автор – Павло Вікторович Прусак заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), 01 Освіта/Педагогіка.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри психології та педагогіки ВНЗ
«Університет імені Альфреда Нобеля»

Ганна ВОШКОЛУП

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 21:07:36 27.05.2026

Назва файлу з підписом: Рецензія Вошколуп на дис Прусака.pdf.asice

Розмір файлу з підписом: 3.2 МБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія Вошколуп на дис Прусака.pdf

Розмір файлу без підпису: 3.1 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Вошколуп Ганна Юріївна

П.І.Б.: Вошколуп Ганна Юріївна

Країна: Україна

РНОКПП: 3081921969

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 21:07:28 27.05.2026

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 514B5C86A1E5DA1104000000CB273E00419AC005

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00